

ROMÂNIA
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

16 114651/17
11 02

Palatul Parlamentului
Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România
Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80
Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr. 2473A/2016

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ
10360
NR. .... / 02 NOV. 2016.....

Sep. Legislativ

Domnului
Florin IORDACHE
Președintele Camerei Deputaților

11/01/56 Ranciu

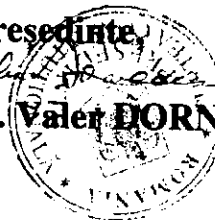
În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(3) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de Guvernul României cu privire la neconstituționalitatea unor dispoziții ale Legii privind modificarea și completarea Legii nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 15 noiembrie 2016, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 29 noiembrie 2016.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

2/5730 C-7/03.11.2016

Președinte,

Prof. univ. dr. **Valer DORNEANU**

Guvernul României

Prim-ministru

Nr. 5/7014/D.C. - 01.11.2016

București

**DOMNULUI PREȘEDINTE INTERIMAR AL CURȚII
CONSTITUȚIONALE
VALER DORNEANU**

În conformitate cu dispozițiile art.15 alin.(1) și alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă transmitem, alăturat, sesizarea Guvernului României în vederea exercitării controlului prealabil de constituționalitate a unor dispoziții ale Legii privind modificarea și completarea Legii nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat.

Urmare adoptării în Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, a Legii privind modificarea și completarea Legii nr.51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, vă transmitem prezenta sesizare, pentru realizarea, în temeiul art. 15 alin. (1) și (2) din Legea nr. 47/1992¹, a controlului prealabil de constituționalitate a dispozițiilor art. 35 alin. (1¹) și art. 46 alin. (4³) pentru următoarele considerente:

I. Dispozițiile art. 35 alin. (1¹) în forma adoptată au următorul cuprins:

„(1¹) Sunt exceptate de la măsura ridicării de înscrisuri și de la măsura confiscării:

- a) înscrisurile care conțin comunicări între avocat și clientul său;
- b) înscrisurile care conțin consemnări efectuate de către avocat cu privire la aspecte referitoare la apărarea unui client.”

¹ privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările ulterioare.

1. Precizări introductive

Dispozițiile completatoare se integrează în art. 35 al Legii nr. 51/1995, care tratează garantarea secretului profesional:

„Art. 35. (1) Pentru asigurarea secretului profesional, actele și lucrările cu caracter profesional aflate asupra avocatului sau în cabinetul său sunt inviolabile. Percheziționarea avocatului, a domiciliului ori a cabinetului său sau ridicarea de înscrisuri și bunuri nu poate fi făcută decât de procuror, în baza unui mandat emis în condițiile legii.

(2) Nu vor putea fi ascultate și înregistrate, cu niciun fel de mijloace tehnice, convorbirile telefonice ale avocatului și nici nu va putea fi interceptată și înregistrată corespondența sa cu caracter profesional, decât în condițiile și cu procedura prevăzute de lege.”

Structura normei, ulterior completării, va acoperi următoarele aspecte:

- Inviolabilitatea actelor și lucrărilor cu caracter profesional, aflate asupra avocatului ori în cabinetul său,
- Percheziționarea sau ridicarea de înscrisuri și bunuri poate fi făcută de către procuror în baza unui mandat emis în condițiile legii,
- Nu pot fi ridicate și confiscate înscrisurile care conțin comunicări între avocat și clientul său, respectiv înscrisurile care conțin consemnări efectuate cu privire la aspecte referitoare la apărarea unui client.

Ca apreciere generală, textele propuse instituie interdicția de a ridica înscrisuri sau alte suporturi aflate în posesia avocaților, chiar și în situațiile în care aceștia sunt suspectați de comiterea unei infracțiuni. Astfel, strângerea mijloacelor de probă și tragerea la răspundere penală a avocaților ar fi mult îngreunată, în condițiile în care, în majoritatea situațiilor, instanța nu ar putea cunoaște că în posesia avocatului se află un bun supus confiscării dacă acesta nu a fost ridicat sau sechestrat în cursul urmăririi penale, așa încât devine lipsită de substanță aplicarea măsurii de siguranță a confiscării.

2. Critica de neconstituționalitate

Sub aspectul **art.1 alin. (5) din Constituție**², care consacră principiul legalității și care impune obligația ca normele adoptate să fie precise, clare și

---

² (5) În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

previzibile, subliniem că alin. (1¹) prevede scopul exceptării **pentru ridicarea de înscrisuri și pentru măsura confiscării.**

Ridicarea de obiecte și înscrisuri este legată de aptitudinea de a servi ca mijloc de probă în procesul penal, iar în raport de natura înscrisurilor vizate (pentru exceptare) - nu se relevă incidența normelor privind măsura confiscării speciale, față de ipotezele art. 112 din Codul penal.

• Condițiile calitative ale actului normativ presupun că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat, iar suplețea redactării legilor nu trebuie să afecteze, însă, previzibilitatea legii.

Potrivit **art. 16 alin. (1) din Constituție**, cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, iar potrivit **alin.(2)**, nimeni nu este mai presus de lege.

În măsura în care anumite subiecte de drept sunt excluse, prin efectul unei dispoziții legale adoptate în considerarea lor și aplicabile numai în ceea ce le privește, dispozițiile legale în cauză nesocotesc principiul constituțional potrivit căruia „nimeni nu este mai presus de lege” (Decizia nr. 536/2016 din 6 iulie 2016³).

Apreciem că introducerea unor asemenea prevederi speciale este de natură a încălca principiul egalității în fața legii, în condițiile în care se creează o reglementare specială în materia luării măsurilor asigurătorii și a ridicării de documente.

După cum se cunoaște, dispozițiile Codului penal și ale Codului de procedură penală reglementează condițiile de luare a măsurilor asigurătorii, ale ridicării de obiecte și înscrisuri, inclusiv a celor care au un caracter secret sau confidențial (art. 169 - art. 171, art. 249 - 256 din Codul de procedură penală), precum și ale confiscării (art. 112 - 112¹ din Codul penal), dispoziții aplicabile în prezent și avocaților.

Or, față de dispozițiile legale amintite, **apare drept excesivă reglementarea exceptării de la aplicarea dispozițiilor privind ridicarea de înscrisuri care ar putea dovedi săvârșirea unei infracțiuni ori confiscare.**

---

³ referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, publicată în Monitorul Oficial nr. 730 din 21 septembrie 2016.

Considerentele invocate mai sus sunt corelate cu jurisprudența anterioară a Curții Constituționale⁴, prin care a statuat că „*principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice*” (Decizia nr. 1/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Totodată, Curtea a reținut și că, pentru a exista o încălcare a principiului egalității, trebuie ca între persoanele cărora li se aplică același regim juridic să existe diferențe nejustificate obiectiv și rezonabil (Decizia nr. 127/2016, publicată în Monitorul Oficial, nr. 433 din 9 iunie 2016).

Exceptarea generală de la ridicarea de înscrisuri, conform ipotezei descrise mai sus, este de natură să încalce principiul constituțional al egalității persoanelor aflate în situații juridice similare.

Art. 35 al legii dă expresie dreptului la respectarea vieții private și de familie, în înțelesul **art.8 din Convenția europeană a drepturilor omului**, dar nu are o natură absolută. Ingerința în exercitarea acestui drept este justificată de Convenție în măsura în care aceasta este prevăzută de lege și constituie, într-o societate democratică, o măsură necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, **apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale**, protecția sănătății, a moralei, a drepturilor și a libertăților altora.⁵

⁴ Exigențele principiului egalității rezultă din analiza jurisprudenței anterioare a instanței de contencios constituțional – a se vedea, spre exemplu, deciziile Curții Constituționale nr. 1/2012, nr. 494/2012, nr. 1/2014.

⁵ Cu privire la limitările ce pot fi aplicate activității avocaților, a se vedea, *Versini-Campinchi și Crasnianski c. Franța*, nr. 49176/11, 16 iunie 2016:

„78. După reamintirea acestor fapte, Curtea a făcut observația că dreptul francez enunță foarte clar că respectarea dreptului la apărare guvernează confidențialitatea conversațiilor telefonice dintre un avocat și clientul său și în consecință constituie un obstacol în calea transcrierii unor astfel de conversații, chiar și atunci când acestea au fost surprinse cu ocazia unei măsuri de anchetă obișnuite. El admite această regulă cu o singură excepție: transcrierea este posibilă dacă se stabilește că conținutul unei conversații surprinse în acest fel este de natură să ducă la prezumpția participării avocatului însuși al fapte care constituie o infracțiune (paragraful 27 de mai sus). În plus, articolul 100-5 din codul de procedură penală stabilește acum în mod expres că sub pedeapsa nulității, corespondențele cu un avocat legate de exercitarea dreptului la apărare nu pot fi transcrise (paragraful 28 de mai sus).

79. Conform Curții, această abordare este compatibilă cu jurisprudența mai sus amintită pentru faptul că trebuie să rețină că, în mod excepțional, secretul profesional al avocaților, care se bazează pe dreptul la apărare al clientului, nu constituie un obstacol în calea transcrierii unui schimb dintre un avocat și clientul

În acest sens, excepția apare drept una generală, fără a distinge în raport de situația în care persoana care beneficiază de serviciile unui avocat poate fi subiect pasiv al unei infracțiuni săvârșite de acesta, iar scopul pentru care este instituită protecția (confidențialitatea raporturilor avocat-client) nu mai subzistă.

II. Cu privire la introducerea unui nou alineat, alin.(4³), în cuprinsul art. 46, cu următorul cuprins:

„(4³) Nu constituie infracțiune fapta avocatului de nedenunțare a unor infracțiuni despre care ia la cunoștință în exercitarea profesiei, cu excepție următoarelor infracțiuni:

1. omor, ucidere din culpă sau altă infracțiune care a avut ca urmare moartea unei persoane;

2. genocid, infracțiuni contra umanității sau infracțiuni de război contra persoanelor;

3. cele prevăzute de art. 32-38 din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare.

În toate cazurile, este exonerat de răspundere avocatul care previne săvârșirea infracțiunii sau consecințele acesteia în alt mod decât denunțarea făptuitorului.”

1. Completarea art. 46 cu alin. (4³) lasă nepedepsită conduita avocatului în cvasi-totalitatea situațiilor în care acesta are cunoștință despre săvârșirea unor infracțiuni intenționate (planificate).

Având în vedere că în Codul penal este prevăzută și sancționată infracțiunea de nedenunțare, precum și cauzele exoneratoare de răspundere, introducerea unor dispoziții speciale pentru avocați în privința denunțării infracțiunilor de care iau cunoștință în exercitarea profesiei nu se justifică, reglementarea actuală fiind suficient de clară și cuprinzătoare.

---

său în cadrul interceptării obișnuite a liniei celui de-al doilea dacă conținutul acestui schimb este de natură să ducă la prezumpția participării avocatului însuși la o infracțiune și în măsura în care această transcriere nu afectează drepturile la apărare ale clientului. Cu alte cuvinte, Curtea admite că fiind enunțată atât de restrictiv, această excepție de la principiul confidențialității de schimburilor dintre avocat și clientul său conține o garanție adecvată și suficientă împotriva abuzurilor.

80. Curtea reiterează că ceea ce este important în primul rând în acest context este ca dreptul la apărare al clientului să nu fie afectat, adică declarațiile transcrise în acest fel să nu fie utilizate împotriva acestuia în procedura la care este supus.”

Modificarea adoptată creează un regim mai favorabil și față de un terț care a luat la cunoștință despre săvârșirea anumitor infracțiuni, pentru care legea i-a stabilit obligația de a le denunța, sub sancțiunea unei pedepse de natură penală – art. 266 Cod penal⁶, respectiv 410 din Codul penal⁷.

După cum se poate observa, fapta oricărei persoane care, luând cunoștință de comiterea unei fapte prevăzute de legea penală contra vieții sau care a avut ca urmare moartea unei persoane, nu înștiințează de îndată autoritățile se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă, **or în cazul avocatului propunerea privește numai nedenunțarea unor anumite infracțiuni** (fără a include, spre exemplu, nedenunțarea infracțiunii de ucidere la cererea victimei – art. 190 Cod penal ori infracțiunea de determinare sau înlesnire a sinuciderii – art. 191 Cod penal).

De asemenea, fapta oricărei persoane care, luând cunoștință despre pregătirea sau comiterea vreuneia dintre infracțiunile contra securității naționale, nu înștiințează de îndată autoritățile se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani, or în cazul avocatului acesta nu răspunde.

Redactarea, la rândul său, în termeni diferiți de cei utilizați în legea generală aplicabilă materiei nedenunțării unor infracțiuni considerăm că nu răspunde obiectivului de calitate a legii, conform art. 1 alin. (5) din Constituție.

2. După cum se poate observa, prin modificarea propusă nu sunt respectate exigențele principiului egalității, așa cum rezultă acesta din **art.16 din**

---

⁶ Art. 266. **Nedenunțarea**

(1) Fapta persoanei care, luând cunoștință de comiterea unei fapte prevăzute de legea penală contra vieții sau care a avut ca urmare moartea unei persoane, nu înștiințează de îndată autoritățile se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Nedenunțarea săvârșită de un membru de familie nu se pedepsește.

(3) Nu se pedepsește persoana care, înainte de punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva unei persoane pentru săvârșirea faptei nedenunțate, încunoștințează autoritățile competente despre aceasta sau care, chiar după punerea în mișcare a acțiunii penale, a înlesnit tragerea la răspundere penală a autorului sau a participanților.

⁷ Art. 410. **Nedenunțarea unor infracțiuni contra securității naționale**

(1) Fapta persoanei care, luând cunoștință despre pregătirea sau comiterea vreuneia dintre infracțiunile prevăzute în art. 394 - 397, art. 399 - 403 și art. 406 - 409 [**Infracțiuni contra securității naționale, n.n.**], nu înștiințează de îndată autoritățile se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Nedenunțarea săvârșită de un membru de familie nu se pedepsește.

(3) Nu se pedepsește persoana care, înainte de punerea în mișcare a acțiunii penale împotriva unei persoane pentru săvârșirea faptei nedenunțate, încunoștințează autoritățile competente despre aceasta sau care, chiar după punerea în mișcare a acțiunii penale, a înlesnit tragerea la răspundere penală a autorului și a participanților.

Constituție (a se vedea și deciziile Curții Constituționale nr. 1/2012, nr. 494/2012, nr. 1/2014).

Noua opțiune a legiuitorului este conjuncturală, nu ia în considerare un interes social real și vine în contradicție cu valorile sociale ocrotite prin lege.

Astfel, statul de drept presupune, pe de o parte, capacitatea acestuia de a asigura cetățenilor servicii publice de calitate și de a crea premisele pentru încrederea cetățenilor în instituțiile și autoritățile publice. Aceasta presupune obligația statului de a impune standarde etice și profesionale în special celor chemați să îndeplinească activități ori servicii de interes public și, cu atât mai mult celor care înfăptuiesc acte de autoritate publică, adică pentru acei agenți publici sau privați care sunt investiți și au abilitarea de a invoca autoritatea statului în îndeplinirea anumitor acte sau sarcini. Statul este dator să creeze toate premisele – iar cadrul legislativ este una dintre ele - pentru îndeplinirea funcțiilor statului de către profesioniști care îndeplinesc criteriile profesionale și de probitate morală.

Din această perspectivă, o astfel de prevedere care ar permite avocatului să nu denunțe infracțiuni reprezintă, în opinia noastră, o încălcare directă a **art. 54 alin.(2) din Constituție**, potrivit căruia „(2) *Cetățenii cărora le sunt încredințate funcții publice, [...], răspund de îndeplinirea cu credință a obligațiilor ce le revin.*”, dar și, totodată, o negare a obligațiilor pe care un stat de drept le are față de cetățenii săi, adică o **încălcare a prevederilor art.1 alin.(3) din Constituție**.

Din aceeași perspectivă a art.1 alin.(3) din Legea fundamentală, menționăm și obligația statului de drept de a se asigura că însăși legea este una corectă, echitabilă, că nu este ea însăși abuzivă sau lipsită de rezonabilitate, că nu cuprinde măsuri nerezonabile și nejustificate, că nu favorizează gratuit și injust, prin înlăturarea unor forme de răspundere, unele categorii profesionale în dauna interesului public pe care acestea ar trebui să-l satisfacă [a se vedea art. 2 din Legea nr. 51/1995] și în dauna calității actului sau serviciului public pe care statul îl oferă prin intermediul acelor profesioniști.

3. Notăm că, modificarea propusă este în totală contradicție și cu standardul de probitate al profesiei de avocat [avem în vedere, dispozițiile art. 2 alin.(2) din Legea nr. 51/1995], potrivit căruia *avocatul promovează și apără drepturile, libertățile și interesele legitime ale omului.*

Or, prin conținutul său normativ, modificarea legislativă în discuție nu este justificată de o nevoie socială reală, și vine în contradicție cu regimul juridic aplicabil celorlalți subiecți de drept.

Potrivit **art. 16 alin. (1) din Constituție**, cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, iar potrivit alin. (2) nimeni nu este mai presus de lege. Cu privire la principiul general al egalității Curtea Constituțională a statuat că *„principiul egalității în fața legii presupune instituirea unui tratament egal pentru situații care, în funcție de scopul urmărit, nu sunt diferite. De aceea el nu exclude, ci, dimpotrivă, presupune soluții diferite pentru situații diferite. În consecință, un tratament diferit nu poate fi doar expresia aprecierii exclusive a legiuitorului, ci trebuie să se justifice rațional, în respectul principiului egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice”* (Decizia nr. 1/1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994). Totodată, Curtea a reținut și că, pentru a exista o încălcare a principiului egalității, trebuie ca între persoanele cărora li se aplică același regim juridic să existe diferențe nejustificate obiectiv și rezonabil (Decizia nr. 127/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 9 iunie 2016).

Pe cale de consecință, observând jurisprudența anterioară a Curții Constituționale, apreciem că modificarea dispozițiilor legale, prin introducerea **alin. (4)³ în cuprinsul art. 46, încalcă principiul egalității în drepturi al cetățenilor, fiind creat în mod nejustificat un regim special, discriminatoriu pentru avocați.**

4. În ceea ce privește posibilitatea ca Parlamentul să excepteze anumite categorii de persoane de la răspunderea penală, Curtea Constituțională, sesizată cu o excepție de neconstituționalitate a Legii pentru modificarea și completarea unor acte normative și a articolului unic din Legea pentru modificarea art. 253¹ din Codul penal⁸, a decis că excepția este întemeiată. Astfel, în decizia amintită *Curtea apreciază, printre altele, faptul că, dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ar conduce la încălcarea valorilor fundamentale, ocrotite de Codul penal, valori de rang constituțional, precum statul de drept, democrația, respectarea Constituției și a legilor, care sunt*

⁸ Decizia nr. 2/2014 cu privire la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 pct. 5 și art. 11 pct. 3 din Legea pentru modificarea și completarea unor acte normative și a articolului unic din Legea pentru modificarea art. 253¹ din Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 71 din 29 ianuarie 2014.

consacrate prin art. 1 alin. (3) și (5) din Legea fundamentală printre valorile supreme.

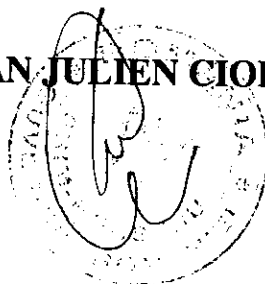
Opinăm că, *mutatis mutandis*, considerentele din Decizia nr. 2/2014 ar putea fi aplicabile și în ceea ce privește modificările aduse⁹ *Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat*, modificări prin care se instituie un regim derogator de la reglementările de drept comun în materie penală și procesual penală pentru avocați.

Față de considerentele mai sus expuse, înaintăm prezenta sesizare, în vederea exercitării controlului de constituționalitate a art. 35 alin. (1¹) și art. 46 alin. (4³), în raport cu criticile de neconstituționalitate formulate.

Cu stimă,

Prim-ministru,

DACIAN JULIEN CIOLOȘ

---

⁹ Prin dispozițiile art. I pct. 14 și 19 ale *Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat*– prin care s-au introdus un alineat nou, alin. (1¹), la art. 35 și, respectiv, alin. (4³), la art. 46.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR SENATUL

L E G E

privind modificarea și completarea Legii nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. – Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 7 februarie 2011, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează, după cum urmează:

1. La articolul 3 alineatul (1), după litera i) se introduce o nouă literă, lit. i¹), cu următorul cuprins:

„i¹) activități de curatelă specială potrivit legii și Statutului profesiei de avocat;”

2. La articolul 3, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

„(3) Avocatul este obligat să țină evidența actelor întocmite conform alin. (1) lit. c) și d), cu excluderea actelor întocmite pentru asistare și reprezentare, și să le păstreze în arhiva sa profesională, în ordinea întocmirii lor. În termen de cel mult 3 zile de la data întocmirii actelor prevăzute la alin. (1), avocatul este obligat să înregistreze

operațiunea în Registrul electronic al actelor întocmite de avocați potrivit alin. (1) lit. c) și d), conform procedurii prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a registrului, aprobat de Consiliul U.N.B.R., sub sancțiunea inopozabilității față de terți.”

3. La articolul 5, după alineatul (9) se introduce un nou alineat, alin. (10), cu următorul cuprins:

„(10) La constituirea formelor de exercitare a profesiei și ulterior, avocații au dreptul să stabilească patrimoniul afectat exercitării profesiei, în condițiile legii, cu procedura reglementată pentru constituirea Registrului electronic al evidenței patrimoniului de afectațiune al avocaților, în condițiile stabilite de Consiliul U.N.B.R. prin Regulamentul de organizare și funcționare. Înscrierea efectuată în registru are efecte de opozabilitate față de terți, în condițiile prevăzute de lege.”

4. La articolul 14, după litera c) se introduce o nouă literă, lit. d), cu următorul cuprins:

„d) cel în sarcina căruia s-a reținut, în baza unei hotărâri judecătorești definitive sau prin acte ale organelor profesiei de avocat, fapta de a fi exercitat sau sprijinit, sub orice formă, exercitarea fără drept, de către o persoană, a profesiei de avocat.”

5. La articolul 16, partea introductivă se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 16. – Exercitarea profesiei de avocat este compatibilă numai cu:”

6. La articolul 16, după litera d) se introduce o nouă literă, lit. e), cu următorul cuprins:

„e) alte activități prevăzute de lege.”

7. Articolul 21 se abrogă.

8. La articolul 24, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Prin grija baroului, tabloul anual al avocaților și modificările intervenite sunt comunicate, la începutul fiecărui an,

instanțelor judecătorești, organelor de urmărire penală și autorităților administrative ale județului sau municipiului București, precum și U.N.B.R. Distinct, se va înainta U.N.B.R. tabloul avocaților incompatibili.”

9. La articolul 25, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) În cazurile în care există incompatibilitate, decizia de primire în profesie va produce efectele numai de la data încetării stării de incompatibilitate.”

10. La articolul 25, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

„(3) Până la încetarea stării de incompatibilitate, cel primit în profesie va fi înscris în tabloul avocaților incompatibili într-o secțiune, distinct.”

11. Articolul 26 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 26. – (1) Instanțele sunt obligate să verifice și să se pronunțe asupra calității de reprezentant al unei persoane care se prezintă ca avocat, exercitând acte specifice acestei profesii și folosind însemnele profesiei de avocat.

(2) Exercițarea, fără drept, a oricărei activități specifice profesiei de avocat constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(3) Fapta unei persoane care exercită activități specifice profesiei de avocat în cadrul unor entități care nu fac parte din formele de organizare profesională recunoscute de prezenta lege constituie infracțiune și se pedepsește potrivit legii penale.

(4) Actele specifice profesiei de avocat, efectuate în mod public de o persoană care nu a dobândit calitatea de avocat în condițiile prezentei legi, sunt nule.”

12. La articolul 30, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (2), cu următorul cuprins:

„(2) Nu pot face parte din organele de conducere ale profesiei avocații care au datorii scadente la taxele și contribuțiile stabilite pentru

formarea bugetului U.N.B.R. și al baroului, precum și a fondurilor Casei de Asigurări a Avocaților din România și ale filialelor.”

13. La articolul 31, după alineatul (1) se introduc două noi alineate, alin. (1¹) și (1²), cu următorul cuprins:

„(1¹) Activitatea desfășurată de avocat în condițiile legii și ale Statutului profesiei de avocat, indiferent de forma și modalitatea de exercitare a profesiei, care generează venituri profesionale, nu poate fi reconsiderată ca activitate dependentă în conformitate cu prevederile din Codul fiscal.

(1²) Avocații pot conveni cu clienții onorarii superioare celor stabilite în tabloul onorariilor minimale adoptat de Consiliul U.N.B.R.”

14. La articolul 35, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Sunt exceptate de la măsura ridicării de înscrisuri și de la măsura confiscării:

a) înscrisurile care conțin comunicări între avocat și clientul său;

b) înscrisurile care conțin consemnări efectuate de către avocat cu privire la aspecte referitoare la apărarea unui client.”

15. La articolul 35, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

„(3) Raportul dintre avocat și persoana pe care o asistă sau o reprezintă nu poate forma obiectul supravegherii tehnice decât dacă există date că avocatul săvârșește ori pregătește săvârșirea unei infracțiuni dintre cele prevăzute în art. 139 alin. (2) din Codul de procedură penală. Dacă pe parcursul sau după executarea măsurii rezultă că activitățile de supraveghere tehnică au vizat și raporturile dintre avocat și suspectul ori inculpatul pe care acesta îl apără, probele obținute nu pot fi folosite în cadrul niciunui proces penal, urmând a fi distruse, de îndată, de către procuror. Judecătorul care a dispus măsura este informat, de îndată, de către procuror. Judecătorul dispune informarea avocatului.”

16. Articolul 39 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 39. – (1) În exercitarea profesiei, avocații sunt parteneri indispensabili ai justiției, ocrotiți de lege, fără a putea fi asimilați

funcționarilor publici, cu excepția situațiilor în care atestă identitatea părților, a conținutului sau datei unui act.

(2) Avocatul este obligat să respecte solemnitatea ședinței de judecată, să nu folosească cuvinte sau expresii de natură a aduce atingere demnității judecătorului, procurorului, altor avocați, părților sau reprezentanților acestora în proces.

(3) Avocatul nu răspunde penal pentru susținerile făcute oral sau în scris, în forma adecvată și cu respectarea prevederilor alin. (2), în fața instanțelor de judecată, a organelor de urmărire penală sau a altor organe administrative de jurisdicție și nici dacă sunt în legătură cu consultațiile oferite justițiabililor ori cu formularea apărării în acea cauză ori pentru susținerile făcute în cadrul consultațiilor verbale sau consultațiilor scrise acordate clienților, dacă ele sunt făcute cu respectarea normelor de deontologie profesională.

(4) Nerespectarea de către avocat a prevederilor alin. (2) și (3) constituie abatere disciplinară gravă. Răspunderea disciplinară nu exclude răspunderea penală sau civilă.

(5) Nu constituie abatere disciplinară și nici nu poate atrage alte forme de răspundere juridică a avocatului opiniile juridice ale acestuia, exercitarea drepturilor, îndeplinirea obligațiilor prevăzute de lege și folosirea mijloacelor legale pentru pregătirea și realizarea efectivă a apărării libertăților, drepturilor și intereselor legitime ale clienților săi.”

17. La articolul 40, după alineatul (1) se introduc trei noi alineate, alin. (2) – (4), cu următorul cuprins:

„(2) Avocatul este obligat să depună toată diligența pentru apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale clienților și să uzeze de mijloacele prevăzute de lege, pe care le consideră favorabile acestora.

(3) Avocatul este obligat să se abțină de la asistarea și sfătuirea unui client în realizarea de către acesta de acte sau fapte ce ar putea constitui infracțiuni.

(4) Avocatul este îndreptățit să se retragă imediat și să renunțe la asistarea și reprezentarea clientului în cazul în care acțiunile și scopurile acestuia, aparent legale la începutul asistenței și/sau a reprezentării se dovedesc, pe parcursul acesteia, ca fiind infracționale.”

18. La articolul 46, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Orice contact dintre avocat și o persoană cu interese contrare în cauza în care avocatul este angajat, reprezentantul acesteia sau un terț care se dovedește că este interesat de soluția ce se va pronunța în cauză, nu poate fi realizat decât cu acordul expres, prealabil, al clientului, în prezența clientului sau a persoanei desemnate de acesta.”

19. La articolul 46, după alineatul (4) se introduc trei noi alineate, alin. (4¹) – (4³), cu următorul cuprins:

„(4¹) Divulgarea de către avocat, fără drept, a unei informații confidențiale din sfera privată a clientului său, sau care privește un secret operațional sau comercial care i-a fost încredințat în virtutea aceleiași calități sau de care a putut să ia cunoștință în timpul desfășurării activităților specifice profesiei constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

(4²) Sunt obligați să respecte secretul profesional și membrii organelor de conducere ale profesiei de avocat cu privire la aspectele de care au luat la cunoștință în virtutea exercitării prerogativelor cu care au fost investiți.

(4³) Nu constituie infracțiune fapta avocatului de nedenunțare a unor infracțiuni despre care ia la cunoștință în exercitarea profesiei, cu excepția următoarelor infracțiuni:

1. omor, ucidere din culpă sau altă infracțiune care a avut ca urmare moartea unei persoane;

2. genocid, infracțiuni contra umanității sau infracțiuni de război contra persoanelor;

3. cele prevăzute de art. 32 - 38 din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, cu modificările și completările ulterioare.

În toate cazurile, este exonerat de răspundere avocatul care previne săvârșirea infracțiunii sau consecințele acesteia în alt mod decât denunțarea făptuitorului.”

20. Articolul 48 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 48. – (1) Orice comunicare publică sau orice publicitate făcută de un avocat sau de o formă de exercitare a profesiei este permisă, cu condiția ca aceasta să respecte reglementările profesionale și cele

privitoare la independența, demnitatea, integritatea profesiei, păstrarea secretului profesional, să fie obiectivă și să corespundă adevărului.

(2) Statutul profesiei de avocat reglementează detaliat normele aplicabile publicității făcute de avocați, sau de formele de exercitare a profesiei de avocat în scopul atragerii clientelei.”

21. La articolul 51, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

„(3) În cadrul fiecărui barou este organizată și funcționează Curtea de Arbitraj Profesional a Avocaților, instituție permanentă de arbitraj, neguvernamentală, fără personalitate juridică, independentă în exercitarea atribuțiilor. Organizarea, funcționarea, precum și atribuțiile Curții de Arbitraj Profesional a Avocaților sunt reglementate potrivit Statutului profesiei de avocat.”

22. La articolul 52 alineatul (2), după litera c) se introduce o nouă literă, lit. c¹), cu următorul cuprins:

„c¹) propune candidații pentru Comisia centrală de disciplină;”

23. La articolul 56 alineatul (2), literele b) și h) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„b) duce la îndeplinire hotărârile și deciziile Congresului avocaților, Consiliului U.N.B.R., Comisiei Permanente a U.N.B.R. și ale adunării generale a baroului;

.....
h) verifică și constată dacă actele privind constituirea, modificarea și schimbarea formelor de exercitare a profesiei, precum și convențiile de grupare sau de conlucrare profesională îndeplinesc condițiile prevăzute de lege și de statutul profesiei de avocat; autorizează funcționarea acestor forme; organizează și ține evidența lor;”

24. La articolul 56 alineatul (2), după litera h) se introduce o nouă literă, lit. h¹), cu următorul cuprins:

„h¹) identifică și sesizează organelor judiciare competente cazurile de exercitare sub orice formă a activității specifice de avocat de către persoane care nu au calitatea de avocat înscris într-un barou și pe tabloul avocaților aceluși barou sau, înscriși fiind, nu au dreptul de exercitare a profesiei;”

25. La articolul 56 alineatul (2), literele i), q) și v) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„i) coordonează activitatea filialei sau sucursalei Casei de Asigurări a Avocaților (C.A.A.) din raza de competență și exercită controlul activității acesteia la sesizarea Consiliului de administrație al C.A.A. sau a Consiliului U.N.B.R., independent de dreptul propriu de control al Consiliului de administrație al C.A.A. sau al Consiliului U.N.B.R.;

.....
q) aprobă organigrama, statul de funcții și angajează personalul baroului;

.....
v) îndeplinește orice alte atribuții prevăzute în lege sau în alte acte normative.”

26. Articolul 57 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 57. – (1) Ședințele consiliului baroului sunt convocate de decan sau de înlocuitorul acestuia. Consiliul poate fi convocat și de o treime din membrii acestuia.

(2) Consiliul baroului lucrează legal în prezența a două treimi din numărul membrilor săi și ia hotărâri valabile cu votul majorității membrilor prezenți.”

27. La articolul 58 alineatul (1), lit. b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) prezidează ședințele consiliului baroului;”

28. Articolul 59 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 59. – Avocatul nemulțumit de decizia decanului o poate ataca la consiliul baroului, în termen de 15 zile de la comunicare.”

29. La articolul 64 alineatul (1), după litera a) se introduce o nouă literă, lit. a¹), cu următorul cuprins:

„a¹) alege și revocă membrii Consiliului U.N.B.R. dintre membrii Congresului, potrivit prevederilor art. 65 alin. (1) și prevederilor Statutului profesiei de avocat;”

30. La articolul 64 alineatul (1), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) alege și revocă Comisia centrală de cenzori;”

31. La articolul 64 alineatul (1), după litera h) se introduce o nouă literă, lit. i), cu următorul cuprins:

„i) exercită și alte atribuții prevăzute de lege.”

32. La articolul 66, după litera f) se introduce o nouă literă, lit. f¹), cu următorul cuprins:

„f¹) aprobă folosirea patrimoniului U.N.B.R. și C.A.A. în activități producătoare de venituri, potrivit legii;”

33. La articolul 66, literele o), p) și r) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„o) verifică legalitatea și temeinicia deciziilor de primire în profesie și de înscriere pe tabloul avocaților, date de către consiliile barourilor, la cererea persoanelor interesate;

p) anulează, pentru cauze de nelegalitate, hotărârile și deciziile adoptate de organele de conducere ale barourilor cu excepția celor care vizează plângeri ale terților sau ale avocaților împotriva deciziilor adoptate în materia plângerilor îndreptate împotriva avocaților, care încalcă legea și Statutul profesiei de avocat, ca urmare a contestației formulate de membrii baroului respectiv sau a sesizării președintelui U.N.B.R.;

.....
r) alege și revocă membrii Consiliului de administrație al C.A.A., coordonează activitatea acestuia și exercită controlul activității sale la sesizarea consiliului unui barou, a Comisiei Permanente sau a Comisiei de cenzori a C.A.A.;

34. La articolul 66, după litera t) se introduc trei noi litere, lit. u), v) și x), cu următorul cuprins:

„u) emite hotărâri cu caracter interpretativ pentru aplicarea corectă și unitară a Statutului profesiei de avocat, a Statutului C.A.A. și a altor acte normative emise în baza acestora;

v) aprobă bugetul anual al I.N.P.P.A. și execuția bugetară anuală a acestuia.

x) adoptă, cu caracter de recomandare, tabloul onorariilor minimale pentru serviciile prestate potrivit legii de formele de exercitare a profesiei de avocat.”

35. La articolul 68 alineatul (1), după litera c) se introduce o nouă literă, lit. c¹), cu următorul cuprins:

„c¹) aprobă organigramele și statele de funcții ale U.N.B.R., Casei de Asigurări a Avocaților și Institutul Național de Pregătire și Perfecționare a Avocaților, la propunerea după caz, a Comisiei Permanente a U.N.B.R., Consiliului de administrație al C.A.A. și, respectiv, Consiliului de conducere al INPPA;”

36. La articolul 68 alineatul (1), după litera d) se introduce o nouă literă, lit. d¹), cu următorul cuprins:

„d¹) exercită atribuțiile prevăzute de lege cu privire la adunările generale ale acționarilor/asociațiilor societăților înființate pentru folosirea patrimoniului U.N.B.R. în activități producătoare de venituri;”

37. La articolul 68 alineatul (1), după litera g) se introduce o nouă literă, lit. h), cu următorul cuprins:

„h) are obligația să apere reputația profesională a avocatului, la cererea acestuia, pe baza cercetărilor și a propunerilor înaintate de consiliul baroului din care face parte.”

38. La articolul 85, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 85. – (1) Onorariile pentru asistența judiciară acordată în oricare dintre formele prevăzute de prezentul capitol se stabilesc prin protocolul încheiat între U.N.B.R., Ministerul Justiției și Ministerul Public.”

39. La articolul 85, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1¹), cu următorul cuprins:

„(1¹) Plata onorariilor prevăzute la alin. (1) se face în termen de 45 de zile de la data depunerii deconturilor de către barouri la organul judiciar competent. Pentru întârzierea la plată a onorariilor se calculează și se plătesc dobânzi/penalități la nivelul prevăzut de Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările

ulterioare, în cazul sumelor de restituit sau de rambursat de la bugetul de stat. Plata dobânzilor/penalităților se face la cererea barourilor.”

40. La articolul 85, alineatele (2) și (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(2) Fondurile necesare pentru plata onorariilor prevăzute la alin. (1) se asigură din sumele prevăzute la art. 47 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare.

(3) Pentru cheltuielile curente necesare funcționării serviciilor de asistență judiciară a barourilor, din sumele virate lunar pentru remunerarea avocaților, fiecare barou își constituie un fond prin reținerea a 2% din valoarea acestor sume aprobate și efectiv vărsate, conform regulilor stabilite prin Statutul profesiei de avocat. Reținerea procentului de 2% se face la achitarea efectivă a onorariului către avocatul îndreptățit.”

41. La articolul 86, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 86. – (1) Avocatul răspunde disciplinar pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi sau ale statutului, pentru nerespectarea deciziilor obligatorii adoptate de organele de conducere ale baroului sau ale uniunii, precum și pentru orice fapte săvârșite în legătură cu profesia sau în afara acesteia, care sunt de natură să prejudicieze onoarea și prestigiul profesiei, ale corpului de avocați sau ale instituției.”

42. La articolul 86, după alineatul (3) se introduce un nou alineat, alin. (4), cu următorul cuprins:

„(4) Constituie abatere disciplinară gravă încălcarea dispozițiilor din lege și din Statutul profesiei de avocat care prevăd expres o astfel de calificare.”

43. La articolul 87, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(4) În toate cazurile, acțiunea disciplinară poate fi exercitată în termen de cel mult un an de la data luării la cunoștință, de către consiliul baroului, despre săvârșirea abaterii, dar nu mai târziu de 3 ani de la data săvârșirii acesteia.”

44. La articolul 89 alineatul (1), litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

„c) amendă de la 500 lei la 5.000 lei, care se face venit la bugetul baroului. Plata amenzii se va face în termen de 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii disciplinare. Neachitarea în acest termen atrage suspendarea de drept din exercițiul profesiei, până la achitarea sumei. Limitele amenzii disciplinare se actualizează periodic de către Consiliul U.N.B.R., în funcție de rata inflației;”

Art. II. – Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 98 din 7 februarie 2011, cu modificările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR

FLORIN IORDACHE

PREȘEDINTELE
SENATULUI

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

București,
Nr.

